

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІЧНОГО АНАЛІЗУ В УМОВАХ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Старцева Т.С.

Сучасний розвиток фондового ринку України потребує від його професійних учасників нових знань і вмінь. Серед них основне місце належить умінню аналізувати і прогнозувати розвиток ситуації на фондовому ринку як у цілому, так і щодо окремих цінних паперів, які обертаються на ньому. Одним із підходів для вирішення цього завдання є використання методів технічного аналізу. Технічний (трендовий) аналіз ґрунтується на гіпотезі, основна суть якої зводиться до тези, що ринкові ціни є відображенням бажань та дій усіх учасників ринку. В результаті і ціна акцій, і обсяг операцій за ними відображають кожну угоду, укладену численною армією інвесторів.

Слово "технічний" означає вивчення самого ринку, а не зовнішніх факторів, що їх видно у динаміці ринку. Всі необхідні фактори, хоч би які вони були, можна звести до обсягів угод на фондовій біржі і рівня курсів акцій, або, якщо сказати зрозуміліше, до суми статистичної інформації, яку отримано в результаті вивчення динаміки ринку.

Концепція технічного аналізу входить у протиріччя з поняттям ефективних ринків: методологія технічного аналізу базується на припущенні, що на фондовому ринку існують закономірності, які склалися історично. Якщо певні дії, здійснені в минулому, привели до певних результатів у дев'яти випадках із десяти, то вельми ймовірно, що того самого ефекту буде досягнуто у майбутньому, коли б такі дії не проводилися. Треба наголосити, що методи, які застосовують у технічному аналізі, нерідко не мають логічного пояснення.

В умовах українського фондового ринку, на перший погляд, є також широке поле для застосування численних методів технічного аналізу. Адже, за даними Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку, в Україні зареєстровано і випущено в обіг акцій загальною вартістю 46,515 млрд. грн., облігацій підприємств — 0,34 млрд. грн, інвестиційних сертифікатів — 0,25 млрд. грн.

Однак лівова частка тих же акцій майже не котирується на

фондовому ринку, а щодо багатьох із них спостерігається серед астрономічної величини: наприклад, ВАТ "Харцизький трубний завод" 98,92%. Це значно звужує сферу застосування технічного аналізу, адже один із головних його постулатів говорить, що технічний аналіз "працює" тільки на ліквідних ринках. Тому з метою відбору емітентів ліквідних цінних паперів, зокрема акцій, можна рекомендувати використання деяких критеріїв:

- наявність двосторонніх котирувань акцій — як котирувань продажу, так і котирувань купівлі. Адже одностороннє котирування свідчить про невисоку ліквідність акції;
- величину спреду — відношення різниці між котируванням продажу і котируванням купівлі до котирування продажу. Чим нижчий цей показник, тим вища ліквідність акцій;
- відношення середньомісячного обсягу угод з акціями певного емітента до рівня капіталізації. Чим вище це значення, тим вища ліквідність акцій;
- частоту здійснення угод — як відношення кількості днів, у які було укладено угоди, до загальної кількості торгових днів за місяць. Цей показник можна розглядати як основний індикатор рівня ліквідності акцій. Чим він вищий, тим вища ліквідність акцій.

Проведений аналіз ліквідності акцій українських емітентів за вищезазначеними критеріями дає можливість скласти їхній рейтинг щодо можливості застосування технічного аналізу. Лідерами в ньому за частотою здійснення угод є акції таких емітентів:

1. Укрнафта,
2. Київенерго,
3. Дшпроенерго.

Використовуючи інші критерії відбору, зокрема величини спреду, перелік емітентів слід розширити, включивши до нього:

1. Центроенерго;
2. Західенерго;
3. Донбасенерго.

Таким чином, можна рекомендувати використання вищезазначених критеріїв відбору акцій підприємств-емітентів для застосування технічного аналізу в умовах фондового ринку України.